

SỐ 559

KINH LÃO NỮ NHÂN

*Hán dịch: Đời Đông Ngô, Cư sĩ Chi Khiêm,
ngườ i nước Nguyệt Chi.*

Nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật dừng nghỉ tại xứ Lạc âm thuộc nước Đọa-xá-la, cùng với tám trăm Tỷ-kheo và đông đủ một vạn Bồ-tát.

Bấy giờ, có một bà lão nghèo đến chỗ Đức Phật, cúi đầu đảnh lễ sát đất, bạch với Đức Phật:

–Kính thưa Thế Tôn! Con có điều muốn hỏi.

Đức Phật bảo:

–Lành thay! Bà cứ hỏi.

Bà lão hỏi:

–Sinh từ đâu đến và đi về đâu? Lão từ đâu đến và đi về đâu? Bệnh từ đâu đến và đi về đâu? Tử từ đâu đến và đi về đâu? Sắc, thọ, tưởng, hành, thức từ đâu đến và đi về đâu? Nhãn, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý từ đâu đến và đi về đâu? Địa, thủy, hỏa, phong, không từ đâu đến và đi về đâu?

Đức Phật bảo:

–Lành thay! Hỏi như vậy là rất có ý nghĩa. Sinh không từ đâu đến và cũng không đi về đâu. Lão không từ đâu đến và cũng không đi về đâu. Bệnh không từ đâu đến cũng không đi về đâu. Tử không từ đâu đến cũng không đi về đâu. Sắc, thọ, tưởng, hành, thức không từ đâu đến cũng không đi về đâu. Nhãn, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý không từ đâu đến cũng không đi về đâu. Địa, thủy, hỏa, phong, không

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

không từ đâu đến cũng không đi về đâu. Các pháp đều như vậy. Ví như hai thanh cây cọ xát vào nhau thì phát ra lửa, rồi lửa lại đốt hai thanh cây, cây cháy hết lửa cũng tắt.

Phật hỏi bà lão:

–Vậy ngọn lửa từ đâu đến và đi về đâu?

Bà lão thưa:

–Nhân duyên hòa hợp thì được lửa, nhân duyên ly tán thì lửa cũng mất.

Phật bảo:

–Các pháp cũng như vậy. Nhân duyên hòa hợp mới thành, nhân duyên ly tán tức diệt. Pháp không chỗ đến và không chỗ đi. Mắt thấy sắc, tức là ý, ý tức là sắc. Cả hai đều không, không có chỗ để mà thành, diệt cũng như vậy. Ví như cái trống không phải do một thứ mà thành. Khi khởi sự muốn thành phải có da, có cây, người cầm dùi đánh vào trống thì trống mới có âm thanh. Vậy âm thanh cũng không, âm thanh đó không phải âm thanh hiện tại, đương lai, hay âm thanh quá khứ. Âm thanh đó không phải từ da, không phải từ cây, không phải từ dùi trống của người cầm, phải hợp các thứ lại mới thành tiếng trống. Âm thanh từ chỗ không nên cuối cùng là không. Vạn vật đều như vậy, vốn thanh tịnh không có nhân tạo ra pháp, pháp cũng không sở hữu. Ví như mây kéo đến mịt mù rồi mưa, nhưng không từ thân rồng xuất ra, cũng không từ tâm rồng làm ra mà đều nhờ nhân duyên rồng mới tạo thành trận mưa đó. Các pháp không chỗ đến và không chỗ đi. Ví như họa sĩ trước tiên phải dàn dựng giá vẽ, khung vải, sau đó pha trộn các màu cho hài hòa rồi mới vẽ. Vậy vẽ không từ giá vẽ hay khung vải, cũng không từ tay người họa sĩ vẽ ra mà mỗi thứ theo ý làm mới thành. Sinh tử cũng vậy, mỗi thứ tùy theo sự hoạt động của nó mà thành. Ví như bị tai họa đọa vào địa ngục, sinh lên trời hay làm người thế gian cũng thế. Ngoài ra các thứ khác cũng không phải tự nhiên mà có.

Bà lão nghe rồi, vui mừng hớn hở và nói:

–Nhờ hồng ân của Đức Thế Tôn con đã có được mắt pháp, tuy thân thể già yếu, cũng được mở bày tỏ rõ.

Tôn giả A-nan sửa lại y phục quỳ gối bạch Phật:

–Thưa Thế Tôn! Vì sao bà lão có trí tuệ như vậy, vừa mới nghe

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Phật thuyết liền được mở bày, tỏ rõ?

Phật bảo Tôn giả A-nan:

–Bà lão này, thân đời trước là mẹ của ta. Bà có phát tâm học đạo.

Tôn giả A-nan hỏi Phật:

–Là mẹ tại sao bản cùng khổ khổ như thế?

Phật bảo:

–Thuở quá khứ, vào thời Đức Phật Câu-lưu-tần, ta muốn làm Sa-môn, nhưng từ mẫu thương mến không cho ta đi, ta buồn rầu bỏ ăn một ngày. Vì thế, năm trăm đời bà sinh ở thế gian bị nghèo khổ. Đời này thọ mạng hết, sẽ sinh vào cõi Phật A-di-đà, cúng dường chư Phật và trải qua sáu mươi tám ức kiếp mới thành Phật hiệu là Ba Kiên, cõi nước gọi là Hóa hoa. Khi thành Phật, mọi người ở cõi đó ăn mặc như cung trời Đao-lợi, dân chúng trong nước tuổi thọ một kiếp.

Đức Phật giảng nói kinh xong, bà lão, Tôn giả A-nan, các vị Bồ-tát, Tỳ-kheo Tăng, chư Thiên, Người, Quỷ, Thần, Rồng, A-tu-la đều vui mừng khôn xiết, tất cả đứng trước Phật đảnh lễ rồi lui ra.

